

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ІСТОРИЧНОМУ ТА КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТАХ

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Силабус навчальної дисципліни «Україна в європейському історичному та культурному аспектах» для підготовки бакалаврів, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою Початкова освіта

Розробник:

Понєдєльник Л. А. – доцент кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії України та археології

протокол № 1 від 30 серпня 2021 року.

Завідувач кафедри: проф. Баран В. К.

© Понедельник Л. А., 2021

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта /Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 1
		Семестр II
		Лекції 28 год
		Практичні 24 год
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 60 год
		Консультації 8 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Понедельник Лариса Анатоліївна

кандидат історичних наук

доцент кафедри історії України та археології

050 687 99 70; 068 926 42 65; poniedielnyk@ukr.net

Посилання на розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» належить до нормативних дисциплін, яка формує системне уявлення про історію та культуру України у нерозривному зв'язку з європейським історично-культурним простором, вивчає, порівнює та переосмислює перебіг політичних, соціально-економічних та культурних процесів в Україні у європейському контексті, сприяє усвідомленню необхідності утвердження незалежної України та входження її як рівноправного партнера до Європейського Союзу.

2. Пререквізити: вступ до фаху, філософія, українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), географія та ін.

3. Постреквізити: творчий феномен Лесі Українки, філософія, українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням) та ін.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є ознайомлення студентів із багатовіковим минулим нашої Вітчизни у сукупності суспільних і культурних явищ і подій, у їхньому поступальному розвитку, насамперед з історичними закономірностями і процесом становлення та розвитку Української держави як європейської країни від найдавніших часів до наших днів. Відповідно до мети під час вивчення дисципліни будуть реалізовані такі завдання:

- дати студентам знання про основні напрямки, тенденції та закономірності становлення й розвитку української державності, розкрити їх органічну єдність і водночас специфіку в контексті європейської цивілізації;
- ознайомити студентів із новітніми досягненнями української історичної науки;
- сформувати бажання до збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- навчити студентів вільно оперувати історичними та культурологічними категоріями й поняттями та розуміти їх генезу;

- сформувати у студентів уміння самостійно виявляти, вивчати й аналізувати історичні та культурні процеси, події та явища;
- виховувати у студентів почуття патріотизму, пошани до історичного минулого свого народу.

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі освіти в результаті вивчення дисципліни «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» здобудуть такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
ЗК 4	Здатність працювати в команді.
ЗК 5	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК 6	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
ЗК 8	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності (ФК)

СК 1	Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.
СК 2	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційнокомунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.
СК 3	Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.
СК 4	Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність
СК 7	Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної
СК 10	Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.
СК 12	Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.
СК 13	Здатність здійснювати виховну діяльність в позакласній роботі відповідно до культурних надбань нації загалом, регіону зокрема та інтересів, потреб особистості; здатність до планування, проектування й організації позакласних виховних

	заходів.
СК 14	Здатність до самоаналізу, самовдосконалення та підвищення якості професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР-01	Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти
ПР-03	Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно -комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
ПР-04	Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.
ПР-05	Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів
ПР-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно -літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.
ПРУ-14	Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-16

Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

5. Структура навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Історія та культура України в європейському контексті від найдавніших часів до середини XVII ст.						
Тема 1. Вступ. Історія та культура України у системі європейської гуманітаристики	6	2		4		ДС, ІРС / 2
Тема 2. Волинський національний університет імені Лесі Українки в контексті освіти як одного з головних чинників модернізації суспільства.	5	2		2	1	ІРС, Т / 1
Тема 3. Основні історичні етапи та закономірності розвитку педагогічної освіти в Україні й на Волині	9	2	2	4	1	РМГ, ДС / 2
Тема 4. Київська держава	9	2	2	4	1	ІРС, РМГ, ТР /

						2
Тема 5. Галицько-Волинська держава	8	2	2	4		ІРС / 1
Тема 6. Українські землі у складі Великого князівства Литовського	7		2	4	1	
Тема 7. Українські землі Речі Посполитої XVI – першої половини XVII ст.	6	2		4		
Разом за змістовим модулем 1	50	12	8	26	4	8
Змістовий модуль 2. 2. Українська історія та культура у європейському вимірі нового та новітнього часу						
Тема 8. Визвольна війна в Україні середини XVII ст. (Хмельниччина 1648–1657 рр.)	8	2	2	4		ІРС, РМГ / 2
Тема 9. Руїна	8	2	2	4		ІРС, РМГ, ДС / 2
Тема 10. Гетьманщина та інші українські землі в останній чверті XVII–80-х рр. XVIII ст.	8	2	2	4		ІРС / 2
Тема 11. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)	7		2	4	1	ІНДЗ / 2
Тема 12. Українська революція 1917– 1921 рр.	9	2	2	4	1	ІРС, РМГ / 2
Тема 13. Україна у міжвоєнний період (1921–1939 рр.)	6	2	2	2		ІРС, РМГ, Т / 2

Тема 14. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	7	2		4	1	
Тема 15. Україна у післявоєнні роки та в період незалежності	8	2	2	4		
Тема 16. Українці за кордоном	9	2	2	4	1	
Разом за змістовим модулем 2	70	16	16	34	2	12
Усього годин / Балів	120	28	24	60	8	40

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

IV. Правила курсу

✓ ЩОДО ТЕРМІНІВ ВИКОНАННЯ РОБІТ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Роботи, подані поза встановленими термінами без поважних причин, не зараховуватимуться. Якщо студент був відсутній через поважні причини, а ними можуть бути хвороба (довідка від сімейного лікаря), участь у змаганнях чи тренувальних зборах (офіційний виклик із резолюцією декана), працевлаштування (довідка з місця праці), то він повинен повідомити про це викладача і надати підтверджувальні документи пропущених занять. Після згоди викладача відпрацювати практичне заняття можна в дистанційному режимі на платформі ZOOM.

✓ ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної доброчесності: пошук істини й знання через інтелектуальну та особисту чесність у процесі навчання, наукових досліджень; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб; джерела використаної інформації та власну діяльність; запобігання проявам плагіату. Виявлення ознак академічної

недоборочесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

✓ ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ

Здобувачі вищої освіти повинні відвідати всі лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять без поважних причин відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Здобувачі вищої освіти мають можливість за власною ініціативою підготувати повідомлення до тем семінарських занять, презентації, визначених робочою програмою, опрацювати поглиблено окремі питання.

ЩОДО ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання якості знань здобувачів освіти здійснюється через сумування поточного й підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Поточний контроль передбачає оцінювання усних відповідей, доповнень, участі в дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, презентації результатів наукової діяльності, письмових завдань (тестові й творчі роботи, оформлення документів тощо), самостійного опрацювання тем, систематичності роботи на практичних заняттях, активності під час обговорення питань.

Проведення підсумкового контролю (іспит) успішності навчання здійснюється у формі комп'ютерного тестування.

Денна форма навчання

Поточний контроль (40 б.)				Підсумковий контроль	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		Іспит		

Теми 1-7	Теми 8-16	60	100
16	24		

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 - 74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Білоцерківський В. Я. Історія України. Навч. посібник. Київ : Центр учбової літера- тури, 2007. 536 с.
2. Бойко О. Д. Історія України. Навч. посіб. 3-тє вид., вип., доп. Київ: Академвидав, 2007. 688 с. URL: https://ftfsite.ru/wp-content/files/istorija_ukrajiny_bojko.pdf
3. Борисенко В. Й. Курс української історії: З найдавніших часів до XX століття. Київ: Либідь, 1996.
4. Бушин М.І., Гуржій О.І. Історія України: підручник. Черкаси : Український літопис, 2016. URL: <http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/13039/1/020063092.pdf>
5. Волинська трагедія 1943. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Volynska_trahediia

6. Голубець М. Велика історія України. У 2 томах. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 352 с.
7. Греченко В. А. Історія України. Модульний курс. Харків: Форсинг плюс, 2009. 481 с.
8. Гусєв В. І., Казьмирчук Г. Історія України: [підручник]. Київ, 2008. 464 с.
9. Довідник з історії України (А–Я) / [за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста]. Київ: Генеза, 2001. 1135 с.
10. Добржанський О. Історія України (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): практикум. Чернівці: Золоті литаври, 2008. 286 с.
11. Дорошко М. Історія України. Курс лекцій. Черкаси: Саміт-книга, 2021. 472 с.
<https://www.yakaboo.ua/ua/istorija-ukraini-kurs-lekcij.html>
12. Мойсей А., Герегова С., Скрицька Н. Історія України та української культури: навчально-методичний посібник. Чернівці, 2018.
12. Історична наука. Термінологічний і понятійний довідник. Київ, 2002.
13. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. За заг. ред. А. П. Коцура. Київ-Чернівці: Книги – XXI, 2008. 1099 с.
14. Історія України та її державності. За ред. Л. Є. Дещинського. Львів, 2010.
15. Історія України: Хрестоматія: Навч. посібник. Київ, 2003.
16. Качкан В. А. Історія української культури: Підручник. Київ, 2021.
17. Комарніцький О.Б. Історія України: Підручник. Кам'янець-Подільський, 2015.
18. Кормич Л. І. Історія України. Підручник. Київ: Алерта, 2010.
19. Мицик Ю.А., Бажан О. Історія України. Навчальний посібник. Київ: КМ Академія, 2003.
20. Савченко Н. М. Історія України: модульний курс. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009.
21. Світлична В. В. Історія України: Навч. посібник. Київ-Львів, 2002.
22. Україна в Першій світовій війні. URL: <https://znohistory.ed-era.com/m4/120>
23. Українська Центральна Рада. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Ukrainska Tsentralna
24. Уривалкін О. М. Довідник з історії України В 2-х томах. Київ, 2020.
25. Хрестоматія з історії України для студентів вузів. Київ, 2013.
26. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., перероб. і розшир. Київ, 2005.
27. Що варто знати про українців та Україну у Другій світовій війні. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/05/shho-varto-znaty-pro-ukrayincziv-ta-ukrayinu-u-drugij-svitovij-vijni/> .
28. Казьмирчук М. Історія України: Підручник. – К., 2009. URL: https://www.academia.edu/12490196/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%

[BD%D0%B8 %D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA](#)